

ОНИЩЕНКО Т.Є.,
РЯБОКОНЬ О.В.,
ХЕЛЕМЕНДИК А.Б.,
САВЕЛЬЄВ В.Г.,
ГЛАКТИОНОВ А.Г.,

Запорізький державний медичний
університет,
м. Запоріжжя, Україна

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

ONISHCHENKO T., RYABOKON O., HELEMENDYK A., SAVELEV B., GLAKTIONOV A. **The use of interactive teaching methods in the formation of professional competencies in students of Higher Educational Institutions.** *The article considers the issues formation of professional skills, knowledge, competence approach in the development of creative personality of university students with the use of interactive teaching methods. The general principles of interactive learning as a special form of cognitive activity organization are formulated. The use of interactive technologies is necessary to improve the quality of education, create comfortable learning conditions for active interaction of all participants in the learning process, active participation in society, professional and personal self-realization, able to solve the challenges posed by modernity. The use of interactive technologies in the educational process educates students in the ability to actively participate in society, professional and personal self-realization, to have general professional and information-analytical competencies.*

Keywords: teaching, students, interactive methods.

ОНИЩЕНКО Т.Є., РЯБОКОНЬ О.В., ХЕЛЕМЕНДИК А.Б., САВЕЛЬЄВ В.Г., ГЛАКТИОНОВ А.Г. **Використання інтерактивних методів навчання у формуванні професійних компетентностей в студентів вищих навчальних закладів.** *У статті розглядаються питання формування професійних умінь, знань, компетентнісного підходу у розвитку творчої особистості студентів ВНЗ з використанням інтерактивних методів навчання.*

Сформульовані загальні принципи інтерактивного навчання, як спеціальної форми організації пізнавальної діяльності. Застосування інтерактивних технологій є необхідним для поліпшення якості освіти, створення комфортних умов навчання для активної взаємодії всіх учасників навчального процесу, активної участі в житті суспільства, професійній та особистісній самореалізації, спроможних до вирішення тих завдань, які ставить перед ним сучасність. Використання інтерактивних технологій у навчальному процесі виховують у студентів вміння активної участі в житті суспільства, професійної та особистісної самореалізації, володіти загально-професійними та інформаційно-аналітичними компетенціями.

Ключові слова: навчання, студенти, інтерактивні методи.

ОНИЩЕНКО Т.Е., РЯБОКОНЬ О.В., ХЕЛЕМЕНДИК А.Б., САВЕЛЬЕВ В.Г., ГЛАКТИОНОВ А.Г. **Использование интерактивных методов обучения в формировании профессиональных компетентностей у студентов высших учебных заведений.** В статье рассматриваются вопросы формирования профессиональных умений, знаний, компетентностного подхода в развитии творческой личности студентов ВУЗов с использованием интерактивных методов обучения. Сформулированы общие принципы интерактивного обучения как специальной формы организации познавательной деятельности. Применение интерактивных технологий необходимо для улучшения качества образования, создания комфортных условий обучения для активного взаимодействия всех участников учебного процесса, активного участия в жизни общества, профессиональной и личностной самореализации, способных к решению тех задач, которые ставит перед ним современность. Использование интерактивных технологий в учебном процессе воспитывают у студентов умение активного участия в жизни общества, профессиональной и личностной самореализации, владеть общепрофессиональными и информационно-аналитическими компетенциями.

Ключевые слова: обучение, студенты, интерактивные методы

У теперішній час система вищої професійної освіти в нашій країні перебуває у ситуації, коли виникла потреба перегляду підходів до навчання та виховання молоді. Удосконалення якості освіти визначається необхідністю

підготовки випускників ВНЗ здатних до активної участі в житті суспільства, професійної та особистісної самореалізації, спроможних до вирішення тих завдань, які ставить перед ним сучасність. Майбутній фахівець повинен мати професійну мобільність, вміти оперативно реагувати на зміни, що постійно виникають у науковій та практичній діяльності, бути відкритим новому досвіду, мати творче ставлення до дійсності. Для цього необхідно активізувати творчий потенціал особистості, розвивати її творчі здібності. Розвиток людини як активного, творчого суб'єкта діяльності є метою сучасної вищої професійної освіти.

Потреба у компетентнісному підході розвитку творчої особистості потребує цілісного теоретичного обґрунтування його механізмів та принципів. Сучасний фахівець повинен володіти загально-професійними та інформаційно-аналітичними компетенціями, які розвивають сучасні комп'ютерні технології [1].

В останні роки в процесі модернізації процесу освіти, а саме при переході від навчання «знанням, вмінням та навичкам» до компетентнісного підходу, відбуваються суттєві зміни цілей, змісту, методів та технологій навчання. Сьогодні особистісно-орієнтована парадигма навчання та виховання передбачає студента в центрі освітнього процесу, ставить на перше місце рахування його потреб, здібностей, мотивації та інтересів. Значний акцент робиться на міжособистісну комунікацію, на залучення студента в інтерактивне навчання, тобто навчання через досвід, спілкування та співпрацю з викладачем та з іншими студентами.

Традиційна пасивна модель навчання, коли той, хто навчається є «об'єктом» навчання, де він просто слухає, бачить і запам'ятовує інформацію, що виходить від викладача - незаперечного авторитету, поступово стала замінюватися активною моделлю навчання. При активній педагогічній спрямованості у навчанні між викладачем, тільки тепер він більше у ролі наставника та помічника, та студентом виникає діалог, співпраця та зворотний зв'язок. Студент тепер виступає тепер «суб'єктом» навчання, і такий діалог, така взаємодія виникає не тільки з викладачем-наставником, але й з усіма, хто навчається у групі. Таким чином, модернізація процесу освіти веде до істотних змін цілей, змісту, методів та технологій навчання, а саме перехід від вивчання «знань, умінь та навичок» до компетентнісного підходу з використанням інтерактивних технологій [2].

Під компетенцією розуміємо наперед задану соціальну вимогу до освітньої підготовки спеціаліста, необхідну для його якісної продуктивної діяльності у відповідній сфері, яку розвиваємо за допомогою наступних методів навчання: пасивний, активний та інтерактивний. Інтерактивні технології передбачають взаємодію, перебування в режимі бесіди, діалогу з

чимось (наприклад, комп'ютером) або будь-ким (людиною). Отже, інтерактивне навчання – насамперед навчання у співпраці. Усі учасники навчального процесу (викладач, студенти) взаємодіють один з одним, обмінюються інформацією, спільно вирішують проблеми, моделюють ситуації. Причому відбувається це в атмосфері доброзичливості та взаємної підтримки, що дозволяє не лише отримувати нові знання, а й розвивати саму пізнавальну діяльність. [3].

Інтерактивне навчання – це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності. Вона має на увазі цілком конкретні та прогнозовані цілі: підвищення ефективності освітнього процесу, посилення мотивації до вивчення дисципліни; формування та розвиток професійних навичок студентів; формування комунікативних навичок; розвиток навичок володіння сучасними технічними засобами та технологіями сприйняття та обробки інформації; формування та розвиток вміння самостійно знаходити інформацію та визначати її достовірність; скорочення частки аудиторної роботи та збільшення обсягу самостійної роботи студентів.

Особливості інтерактивного навчання:

1. Освітній процес організований в такий спосіб, що всі студенти виявляються залученими до процесу пізнання, вони мають можливість розуміти і рефлектувати щодо того, що вони знають і думають. Спільна діяльність студентів у процесі пізнання, освоєння освітнього матеріалу означає, що кожен робить свій особливий індивідуальний внесок, йде обмін знаннями, ідеями, способами діяльності.

2. Основні методичні засади інтерактивного навчання: ретельний підбір термінів, навчальної, професійної лексики; всебічний аналіз конкретних практичних прикладів управлінської та професійної діяльності, у якому студенти виконують різні рольові функції; підтримка безперервного візуального контакту між собою; активне використання технічних навчальних засобів; оперативне втручання викладача у хід дискусії у разі виникнення непередбачених труднощів, а також з метою пояснення нових для слухачів положень навчальної програми; інтенсивне використання індивідуальних занять та індивідуальних здібностей у групових заняттях; здійснення взаємодії як суворого дотримання сформульованих викладачем норм, правил, заохочень (покарань) за досягнуті результати.

3. Інтерактивне навчання передбачає: регулярне оновлення та використання електронних навчально-методичних видань; використання для проведення навчальних занять сучасних мультимедійних засобів навчання; формування електронних лекцій із кейсами; проведення аудиторних занять у режимі реального часу за допомогою Інтернету, коли студенти та викладачі мають можливість не тільки слухати лекції, а й обговорювати ту чи іншу тематику,

брати участь у дискусіях, тощо.

Застосування інтерактивних технологій стають необхідною складовою у будь-якому освітньому процесі, особливо під час пандемії для дистанційного навчання. Інтерактивні технології відкривають унікальні можливості в різних галузях професійної діяльності, пропонують прості та зручні засоби для вирішення широкого кола завдань, у тому числі і у сфері освіти [4].

Інтерактивні технології як сукупність засобів та методів взаємодії між викладачами та учнями, метою якого є допомогти кожному студенту за допомогою сучасних інформаційних технологій перетворити інформацію загального характеру на особисті знання та вміння, для подальшого формування компетенцій [3]. Головне завдання застосування інтерактивних технологій – це покращення якості освіти, створення комфортних умов навчання з активною взаємодією всіх учасників навчального процесу. При постійному використанні інтерактивних технологій у навчально-виховному процесі покращується зворотний зв'язок зі студентами, який при традиційному викладанні зводиться лише до перевірки знань, умінь та навичок. Елементи інтерактивної моделі навчання повинні включати прийоми та методи, які роблять заняття насиченими та цікавими, наприклад – творчі завдання.

Під творчими завданнями розуміємо такі навчальні завдання, які вимагають від студентів не простого відтворення інформації, а творчості, оскільки завдання містять більший чи менший елемент невідомості та мають, як правило, кілька підходів [4]. Творче завдання складає зміст, основу будь-якого інтерактивного методу. Творче завдання (особливо практичне та близьке до життя) надає сенсу навчання, мотивує студентів. Невідомість відповіді та можливість знайти своє власне «правильне» рішення, засноване на своєму персональному досвіді свого колеги, друга, дозволяють створити фундамент для співпраці, поєднання, спілкування всіх учасників освітнього процесу, включаючи педагога. Вибір творчого завдання саме по собі є творчим завданням для педагога, оскільки потрібно знайти таке завдання, яке відповідало б таким критеріям: не має однозначної та односкладової відповіді чи рішення; є практичним та корисним для студентів; пов'язане із життям; викликає інтерес у студента; максимально відображає цілі навчання.

Таким чином, навчання з використанням інтерактивних методів дозволяє активізувати пізнавальну активність студентів, розвивати здібності до самостійного навчання, виробляти навички роботи в колективі, розвивати та формувати комунікативні навички, а найважливіше підвищувати навчальну мотивацію та формувати загально-професійні та інформаційно-аналітичні знання.

Список використаних джерел:

1. Мухаметжанова А.О., Айдарбекова К.А., Мухаметжанова Б.О. ИНТЕРАКТИВНЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ В ВУЗЕ // Международный журнал прикладных и фундаментальных исследований. – 2016. – № 2-1. – С. 84-88; URL: <https://applied-research.ru/ru/article/view?id=8432> (дата обращения: 20.12.2021).
2. Гулакова М. В., Харченко Г. И. Интерактивные методы обучения в вузе как педагогическая инновация // Научно-методический электронный журнал «Концепт». – 2013. – № 11 (ноябрь). – С. 31–35. – URL: <http://e-koncept.ru/2013/13219.htm>.
3. Рунова А. А. Применение интерактивных методов и технологий в дистанционном обучении // Актуальные исследования. 2020. №7 (10). С. 78-81. URL: <https://apni.ru/article/556-primeneniye-interaktivnikh-metodov-i-tehnolog>
4. Рабинович, П. Д. Интерактивные образовательные технологии: современное состояние и вопросы выбора/ П. Д. Рабинович// Информатика и образование. – 2012. – №7. – С. 49 – 58.

Transliteration of References:

1. Mukhametzhanova A.O., Aidarbekova K.A., Mukhametzhanova B.O. INTERAKTIVNIE METODI OBUChENIYA V VUZE // Mezhdunarodnii zhurnal prikladnikh i fundamentalnikh issledovaniy. – 2016. – № 2-1. – S. 84-88; URL: <https://applied-research.ru/ru/article/view?id=8432> (data obrashcheniya: 20.12.2021).
2. Gulakova M. V., Kharchenko G. I. Interaktivnie metodi obucheniya v vuze kak pedagogicheskaya innovatsiya // Nauchno-metodicheskii elektronniy zhurnal «Kontsept». – 2013. – № 11 (noyabr). – S. 31–35. – URL: <http://ekoncept.ru/2013/13219.htm>.
3. Runova A. A. Primeneniye interaktivnikh metodov i tekhnologii v distantsionnom obuchenii // Aktualnie issledovaniya. 2020. №7 (10). S. 78-81. URL: <https://apni.ru/article/556-primeneniye-interaktivnikhmetodov-i-tehnolog>
4. Rabinovich, P. D. Interaktivnie obrazovatelnie tekhnologii: sovremennoe sostoyanie i voprosi vibora/ P. D. Rabinovich// Informatika i obrazovanie. – 2012. – №7. – S. 49 – 58.

ONISHCHENKO T.E.,

PhD, Associate Professor of Infectious Diseases, ZSMU, Zaporizhia, Ukraine
E-mail: oneta@mail.ru

RYABOKON O.V.,

Professor, Head of the Department of Infectious Diseases, ZSMU,
Zaporizhia, Ukraine

KHELEMENDYK A.B.,

Assistant of the Department of Infectious Diseases, ZSMU, Zaporizhia, Ukraine

SAVELIEV V.G.,

PhD, Associate Professor of the Department of Infectious Diseases, ZSMU,
Zaporizhia, Ukraine

GLAKTIONOV A.G.,

Candidate of Medical Sciences, Assistant of the Department of Infectious
Diseases, ZSMU, Zaporizhia, Ukraine

**THE USE OF INTERACTIVE TEACHING METHODS IN THE FORMATION OF
PROFESSIONAL COMPETENCIES IN STUDENTS OF HIGHER EDUCATIONAL
INSTITUTIONS**

<https://doi.org/10.38014/osvita.2022.89.08>